2026/1347

19.6.2026

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2026/1347,

4. juuni 2026,

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastase konventsiooni (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toimepandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõikeid 1 ja 2, artikli 83 lõiget 1 ja artikli 87 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 6,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut [1]

ning arvestades järgmist:

(1) Kooskõlas nõukogu otsusega (EL) 2025/2307 [2] allkirjastati 25. oktoobril 2025 Vietnamis Hanois liidu nimel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastane konventsioon (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toime pandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) (edaspidi „konventsioon“), eeldusel et nimetatud konventsioon sõlmitakse.

(2) Konventsioon on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 67 lõikes 3 osutatud liidu turvalisusealaste eesmärkidega, nimelt tagada kõrge turvalisuse tase kuritegevuse vältimise ja selle vastu võitlemise meetmete, politsei- ja õigusasutuste ning muude pädevate asutuste vahelise koordineerimise ja koostöö meetmetega, samuti kriminaalõiguse alaste õigusaktide lähendamisega.

(3) Konventsiooni kohaldatakse konkreetsete kriminaaluurimiste või -menetluste suhtes, mis on seotud konventsiooni kohaselt kindlaks määratud kuritegudega, ning samuti elektrooniliste tõendite vahetamise suhtes seoses raskete kuritegudega (kuritegu, mille eest on ette nähtud vähemalt nelja-aastase ülemmääraga vangistus või sellest rangem karistus) ning need võimaldavad teabevahetust üksnes sellistel eesmärkidel.

(4) Konventsiooniga ühtlustatakse piiratud hulk selgelt määratletud kuritegusid ja antakse osalisriikidele vajalik paindlikkus, et vältida õiguspärase käitumise kriminaliseerimist.

(5) Konventsiooniga kehtestatakse üksnes miinimumnormid juriidiliste isikute vastutuse kohta konventsiooni kohaselt kindlaks määratud kuritegudes osalemise eest. Osalisriikidelt ei nõuta selliste normide vastuvõtmist, mis võivad olla vajalikud juriidiliste isikute vastutuse kehtestamiseks viisil, mis oleks vastuolus nende õiguspõhimõtetega.

[1] 20. mai 2026. aasta nõusolek (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

[2] Nõukogu 13. oktoobri 2025. aasta otsus (EL) 2025/2307 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastase konventsiooni (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toime pandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta (ELT L, 2025/2307, 11.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2307/oj).

(6) Konventsioon on kooskõlas ka liidu isikuandmete, privaatsuse ja põhiõiguste kaitse eesmärkidega vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 16 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartale (edaspidi „harta“).

(7) Konventsiooniga nähakse ette kindlad inimõiguste tingimused ja kaitsemeetmed, mis on osa konventsiooni esemest ja eesmärgist ning on lahutamatult seotud konventsioonis sätestatud volituste ja menetlustega. Seega ei saa nende tingimuste ja tagatiste suhtes reservatsioone teha. Konventsiooniga välistatakse igasugune tõlgendus, mis viiks inimõiguste või põhivabaduste, eelkõige sõna-, südametunnistuse-, arvamus-, usu- ja veendumusvabaduse, rahumeelse kogunemise ning ühinemisvabaduse allasurumiseni. Nende kaitsemeetmetega tagatakse ka, et rahvusvahelisest koostööst võib keelduda, kui nimetatud rahvusvaheline koostöö oleks vastuolus osalisriikide riigisiseste õigusaktidega või kui selline keeldumine oleks vajalik igasuguse diskrimineerimise vältimiseks.

(8) Konventsiooniga nähakse volituste ja menetluste osas nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil ette horisontaalsed tingimused ja kaitsemeetmed, millega tagatakse inimõiguste kaitse kooskõlas osalisriikide kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest. Osalisriikidel tuleb oma riigisisesesse õigusesse üle võtta ka proportsionaalsuse põhimõte. Selliste tingimuste ja kaitsemeetmete hulka tuleb muu hulgas arvata kohtulik või muu sõltumatu kontroll, õigus tõhusale õiguskaitsevahendile, kohaldamisala põhjendused ning selliste volituste ja menetluste ulatuse ja kestuse piiramine.

(9) Konventsioonis on isikuandmete kaitse kohta eraldi säte, millega tagatakse, et enne isikuandmete edastamist teisele osalisriigile kohaldatakse olulisi andmekaitsepõhimõtteid, sealhulgas eesmärgi piiritlemist, võimalikult väheste andmete kogumist, proportsionaalsust ja vajalikkust kooskõlas hartaga.

(10) Läbirääkimistel liidu nimel osalemisega tagas komisjon konventsiooni vastavuse asjakohastele liidu normidele.

(11) Selleks et tagada konventsiooni kooskõla liidu õiguse ja põhimõtetega, samuti konventsiooni ühetaoline kohaldamine liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelistes suhetes ning konventsiooni tulemuslik kohaldamine, on asjakohane teha mitu reservatsiooni.

(12) Reservatsioonid ei piira muid reservatsioone, mida liikmesriigid võivad soovida teha eraldi, kui see on lubatud.

(13) Kuna konventsiooniga nähakse ette menetlused, mis parandavad piiriülest juurdepääsu elektroonilistele tõenditele, ja kõrgetasemelised kaitsemeetmed, edendab konventsiooniosaliseks saamine liidu jõupingutuste järjepidevust võitluses küberkuritegevuse ja muude kuriteovormide vastu kogu maailmas. See soodustab koostööd ELi osalisriikide ja ELi mittekuuluvate osalisriikide vahel ning tagab samal ajal üksikisikute kõrgetasemelise kaitse.

(14) Konventsiooni liidupoolne kiire sõlmimine tagab lisaks selle, et liit saab selle küberkuritegevuse vastase võitluse uue ülemaailmse raamistiku rakendamisel varakult kaasa rääkida.

(15) Konventsiooni artikli 64 lõike 3 kohaselt peavad riigid ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid, nagu liit, konventsiooni ratifitseerima, selle vastu võtma või seda heaks kiitma.

(16) Liit peaks saama konventsiooniosaliseks koos oma liikmesriikidega, kuna konventsiooniga hõlmatud valdkonnad kuuluvad liidu ja tema liikmesriikide pädevusse. Konventsiooni sõlmimine liidu poolt ei piira liikmesriikide pädevust konventsiooni ratifitseerida, vastu võtta või heaks kiita vastavalt nende riigisisestele menetlustele. Konventsioon tuleks liidu nimel sõlmida seoses küsimustega, mis kuuluvad liidu pädevusse niivõrd, kuivõrd konventsioon võib ühiseid norme mõjutada või nende kohaldamisala muuta. Jagatud pädevuse valdkonnas säilitavad liikmesriigid oma pädevuse niivõrd, kuivõrd konventsioon ei mõjuta ühisnorme ega muuda nende kohaldamisala.

(17) Konventsiooni kohaselt deklareerib liit oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirjas oma pädevuse ulatuse konventsiooniga reguleeritavates küsimustes. Liit määratles oma pädevuse ulatuse konventsiooniga reguleeritavates küsimustes Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastase konventsiooni (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toimepandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) artikli 64 lõigete 3 ja 4 kohases Euroopa Liidu pädevusdeklaratsioonis (edaspidi „pädevusdeklaratsioon“).

(18) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([3]) artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse 4. septembril 2025.

(19) Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt ja ilma et see piiraks kõnealuse protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(20) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(21) Konventsioon, lisatud reservatsioonid ja pädevusdeklaratsioon tuleks heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastane konventsioon (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toimepandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) ([4]) (edaspidi „konventsioon“) kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks.

Artikkel 2

Konventsiooni artikli 64 lõigete 3 ja 4 kohane pädevusdeklaratsioon kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks.

Artikkel 3

Reservatsioonid kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval ([5]).

Luxembourg, 4. juuni 2026

Nõukogu nimel

eesistuja

C. FITIRIS

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([4]) ELT L, 2026/1348, 19.6.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/2026/1348/oj.

([5]) Nõukogu peasekretariaat avaldab konventsiooni jõustumise kuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.

Reservatsioonid

1. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastase konventsiooniga (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toime pandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) (edaspidi „konventsioon“) seotud reservatsioonide puhul tegutsevad liit ja selle liikmesriigid vastavalt järgmistele juhistele.

2. Konventsioonis ei ole eraldi sätet reservatsioonide kohta. Pigem võimaldab see sõnaselgelt osalisriigil deklareerida, et ta kasutab konventsiooni mõnes artiklis sätestatud reservatsiooni (artikli 11 lõige 3, artikli 23 lõike 3 punkt a, artikli 23 lõike 3 punkti b teine lõik, artikli 42 lõige 5 ning artikli 63 lõiked 3 ja 4). Konventsiooniga on kaudselt lubatud ka muud reservatsioonid, tingimusel et need reservatsioonid on kooskõlas 23. mail 1969 Viinis sõlmitud rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 19 punktiga c ja rahvusvahelise tavaõigusega ning ei ole vastuolus konventsiooni eesmärgiga.

3. Liit ja selle liikmesriigid esitavad artikli 63 lõikel 3 põhineva reservatsiooni, märkides, et nad ei pea end liidu pädevusse kuuluvate küsimustega seotud vaidluste lahendamise osas ega liikmesriikide vaheliste vaidluste või liidu ja liikmesriigi vaheliste vaidluste lahendamise osas artikli 63 lõikega 2 seotuks.

4. Kui liikmesriigid kaaluvad oma reservatsioonide esitamist, teavitavad nad komisjoni sellest ette.

5. Inimõigusi käsitlevad tingimused ja kaitsemeetmed, mida tunnustatakse ja mis on sätestatud konventsioonis, sealhulgas artiklis 6, artikli 21 lõikes 4, artiklis 24, artiklis 36, artikli 37 lõikes 15 ja artikli 40 lõikes 22, on osa konventsiooni eesmärgist. Seetõttu ei sõnasta liit ega selle liikmesriigid nimetatud artiklite suhtes reservatsioone. Liit peaks olema vastu ELi mittekuuluvate konventsiooni osalisriikide esitatud reservatsioonidele, mida peetakse konventsiooni eseme ja eesmärgiga vastuolus olevaks, ilma et see piiraks liikmesriikide võimalust esitada sama vastuväide koordineeritud viisil.

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastase konventsiooni (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toimepandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) artikli 64 lõigete 3 ja 4 kohane Euroopa Liidu pädevusdeklaratsioon

1. Euroopa Liit (edaspidi „liit“) esitab kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni küberkuritegevusevastase konventsiooni (rahvusvahelise koostöö tugevdamine teatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia süsteemide abil toimepandud kuritegude vastu võitlemisel ning raskete kuritegude kohta elektrooniliste tõendite jagamisel) (edaspidi „konventsioon“) artikli 64 lõigetega 3 ja 4 järgmise deklaratsiooni konventsiooniga reguleeritavate küsimuste kohta.

2. Liidu liikmesriigid on Belgia Kuningriik, Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Eesti Vabariik, Iirimaa, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik, Prantsuse Vabariik, Horvaatia Vabariik, Itaalia Vabariik, Küprose Vabariik, Läti Vabariik, Leedu Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Ungari, Malta Vabariik, Madalmaade Kuningriik, Austria Vabariik, Poola Vabariik, Portugali Vabariik, Rumeenia, Slovaki Vabariik, Sloveenia Vabariik, Soome Vabariik ja Rootsi Kuningriik.

3. Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklite 3 ja 4 kohaselt on liidul teatavates küsimustes ainupädevus ning teistes küsimustes on pädevus liidu ja liikmesriikide vahel jagatud. Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 4 lõike 1 kohaselt kuulub pädevus, mida aluslepingutega ei ole liidule antud, liikmesriikidele.

4. Sellega seoses deklareerib liit esiteks, et tal on ELi toimimise lepingu artikli 4 punkti j kohaselt liikmesriikidega jagatud pädevus sõlmida vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud rahvusvahelisi lepinguid ja täita nendest tulenevaid kohustusi. See puudutab ELi toimimise lepingu artikli 67 lõike 3, artikli 82 lõigete 1 ja 2, artikli 83 lõike 1 ja artikli 87 lõike 2 kohaselt järgmisi valdkondi:

   a) kõrge turvalisuse taseme tagamine kuritegevuse, rassismi ja ksenofoobia vältimise ja nende vastu võitlemise meetmetega, politsei ja õigusasutuste ning muude pädevate asutuste tegevuse koordineerimise ja koostöö tagamise meetmetega, samuti kriminaalasjades tehtud kohtuotsuste vastastikuse tunnustamisega ning vajaduse korral kriminaalõiguse alaste õigusaktide lähendamisega;

   b) selline kriminaalasjades tehtav õigusalane koostöö liidus, mis põhineb kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel ning hõlmab liikmesriikide õigus- ja haldusnormide lähendamist teatavates menetlus- ja kriminaalõiguse valdkondades, sealhulgas meetmed, mille eesmärk on:

      i) toetada kohtunike, prokuröride ning kohtute ja prokuratuuride töötajate koolitust;

      ii) hõlbustada liikmesriikide õigusasutuste või samaväärsete asutuste vahelist koostööd kriminaalasjade menetlemisel ja otsuste täitmisel;

   c) politsei- ja õiguskoostöö hõlbustamine piiriülese mõõtmega kriminaalasjades, kehtestades miinimumeeskirjad, mis käsitlevad:

      i) isikute õigusi kriminaalmenetluses;

      ii) kuriteoohvrite õigusi;

d) miinimumeeskirjade kehtestamine kuritegude ja karistuste määratlemiseks eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuriteoliikide puhul. Need kuriteoliigid on järgmised: terrorism, inimkaubandus ning naiste ja laste seksuaalne ärakasutamine, ebaseaduslik uimastikaubandus, ebaseaduslik relvaäri, rahapesu, korruptsioon, maksevahendite võltsimine, arvutikuriteod ja organiseeritud kuritegevus;

e) kõikide liikmesriikide pädevate asutuste, sealhulgas politsei-, tolli- ja teiste õiguskaitseasutuste vahelise politseikoostöö sisseseadmine kuritegude ennetamise, avastamise ja uurimise valdkonnas; sel eesmärgil võib liit kehtestada meeteid seoses:

i) asjakohaste andmete kogumise, säilitamise, töötlemise, analüüsi ja vahetusega;

ii) personali koolitamise toetamisega ning personali vahetamise, seadmete kasutamise ja kriminalistikauuringute alase koostööga;

iii) organiseeritud kuritegevuse raskete vormide avastamisega seotud ühiste uurimismeetoditega.

5. Teiseks deklareerib liit, et vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 16 lõikele 2 on liit pädev kehtestama eeskirju, mis käsitlevad füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning liikmesriikides liidu õiguse reguleerimisalasse kuuluva tegevuse puhul, ning selliste andmete vaba liikumise eeskirjad.

6. Eelkõige ei tohiks käesolevat deklaratsiooni tõlgendada nii, nagu kasutaks liit võimalust teostada oma välispädevust konventsiooniga hõlmatud valdkondades, mis kuuluvad jagatud pädevusse, mille puhul ei ole liit veel vastavat pädevust liidu sees teostanud. Jagatud pädevuse valdkonnas säilitavad liikmesriigid oma pädevuse niivõrd, kui konventsioon ei mõjuta ühisnorme ega muuda nende kohaldamisala, sealhulgas nende prognoositavat tulevast arengut. Seega tuleb liidu pädevuse ulatust hinnata konventsiooni ja iga liidu õigusakti täpsete sätete vahelise seose põhjaliku ja üksikasjaliku analüüsi alusel igal üksikjuhul eraldi. Sellise liidu pädevuse ulatus ja teostamine on oma olemuselt pidevalt arenev protsess.

7. Liit ja selle liikmesriigid on seega pädevad konventsiooni sõlmima. Konventsiooni sõlmimine liidu poolt ei piira liikmesriikide pädevust konventsiooni ratifitseerida, see vastu võtta, heaks kiita või sellega ühineda.

8. Konventsiooni artikli 64 lõigete 3 ja 4 kohaselt teavitab liit hoiulevõtjat kõikidest asjakohastest muudatustest oma pädevuse ulatuses.